

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**Методичні рекомендації
щодо підготовки наукової доповіді (реферату), яка
подається для участі у конкурсному відборі на вступ до
аспірантури ХНЕУ ім. С. Кузнеця
для здобуття ступеня доктора філософії**

Харків, 2026

Загальні положення

Однією з умов допуску до участі у конкурсі на вступ (до складання) до аспірантури ХНЕУ ім. С. Кузнеця є підготовка та подання на перевірку передбачуваному науковому керівнику наукової доповіді (реферату) (далі – НД) зі спеціальності (освітньо-наукової програми), на яку планується вступ.

Вступник до аспірантури ХНЕУ ім. С. Кузнеця повинен мати відповідний рівень теоретичних знань та вміти застосовувати отримані знання у подальших наукових дослідженнях та рішенні прикладних задач у певній предметній області.

Мета НД – довести, що вступник володіє необхідними теоретичними і практичними знаннями з обраного напрямку наукової діяльності, в межах обраної спеціальності, тому при написанні НД вступнику необхідно:

- довести високий рівень своїх знань з обраної спеціальності;
- продемонструвати схильність до самостійного критичного аналізу науково-дослідних та прикладних наукових проблем/задач;
- сформулювати та обґрунтувати вихідні наукові положення та ідеї, що будуть покладені в основу майбутнього дисертаційного дослідження.

Зміст та вибір теми НД

НД – це самостійна завершена творча та науково-дослідна робота, яка має містити аналіз та / або конкретні рішення важливих наукових задач за темою майбутньої дисертації.

Виклад матеріалу НД не повинен обмежуватися лише описовим підходом до розкриття обраної теми, а має відображати авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми/задачі, й власну точку зору автора (вступника) на можливі варіанти її вирішення.

Тема НД має бути обрана в межах наукових інтересів вступника та напрямку наукових досліджень за спеціальністю <https://www.hneu.edu.ua/napryamky-naukovyh-doslidzhen-zdobuvachiv-stupenya-doktora-filosofiyi-za-spetsialnistyu/>.

Тема НД обирається вступником за погодженням із передбачуваним науковим керівником.

Структура НД

НД обов'язково має містити:

титульну сторінку,

структурні елементи: план (зміст), вступ, основна частина (як правило, 2-3 розділи), висновок, додатки (за потреби), список літератури, використаної при підготовці й написанні НД.

Титульний аркуш є першою сторінкою НД, який містить (зразок у додатку А): найменування вищого навчального закладу, до якого подається;

назву та тему роботи;

прізвище, ім'я, по батькові автора та його статус;

оцінку передбачуваного наукового керівника;

дату перевірки;

науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові передбачуваного наукового керівника;

місто та рік.

План включає всі структурні елементи НД з номерами сторінок, на яких вони починаються.

Основний зміст НД розподіляється на параграфи чи розділи.

Заголовки плану дублюються в тексті НД.

Вступ є найважливішим змістовним елементом НД, оскільки містить усі необхідні класифікаційні характеристики: обґрунтування вибору теми, оцінку її з точки зору актуальності та важливості, визначення її місця в існуючій науковій проблематиці, оцінку рівня і характеру розробки теми, формулювання мети й завдань дослідження, викладеного у НД.

Основний зміст роботи повинен бути самостійно виконаним теоретичним дослідженням відповідно до проблеми, заявленої у назві НД, узагальненням наявної літератури або методологічною розробкою педагогічної проблеми з вказівкою на її застосування у сфері наукових інтересів автора НД.

У розділі I наводяться основні теоретичні, експериментальні дослідження з теми, зазначається, хто з учених вже вивчав дану проблему, які ідеї висловлював. Визначаються сутність (основний зміст) проблеми, основні чинники, що зумовлюють розвиток явища або процесу, який вивчається. Наводиться перелік основних змістових аспектів проблеми, які розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені аспекти, питання, фактори, з'ясовуються причини їх слабкої розробленості.

У розділі II дається поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми. Особлива

увага приділяється виявленню класифікацій, аспектів, факторів, підходів, експериментальним даним, існуючим методам та методикам, підходам до вивчення проблеми. У цьому розділі подається аналіз практики. Висловлюються власні думки щодо перспектив рішення та розвитку проблеми.

Кожний розділ починають з нової сторінки.

Зміст розділів основної частини має точно відповідати темі роботи і повністю її розкривати.

У **висновку** необхідно дати коротке резюме того, що викладено в основній частині НД, висновки, які зроблені відповідно до поставлених завдань, або посилення застосування опрацьованого в НД матеріалу. Автор реферату повинен також вказати на ту частину змісту НД, яка є його особистим доробком. Для дотримання бажаного стилю висновків корисно застосовувати в пунктах висновків такі слова та вислови як: проаналізовано..., встановлено ..., виявлено ..., що дало змогу ..., доведено ..., показано ..., досліджено ..., розроблено ..., отримано ..., запропоновано ..., рекомендовано ..., вважається за доцільне ... тощо.

Додатки. У разі потреби до додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи. Кожний додаток слід починати з нової сторінки із зазначенням у правому верхньому куті сторінки слова “Додаток” і його позначення (великою літерою абетки).

Список використаної літератури повинен вказувати на вивчені автором роботи, за якими може мати місце бесіда стосовно змісту НД. Цей список має включати в себе як фундаментальні наукові праці, так і останні публікації (переважно останніх 5 – 10 років) з обраної теми, наявні у вітчизняній та зарубіжній літературі. У тексті НД, де використано джерело, в квадратних дужках проставляється номер джерела і сторінки, на яку зроблено посилання.

Список використаних джерел слід розмішувати або в порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування), або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів чи заголовків. Кількість позицій у списку має становити не менше 25 джерел. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліографічної та видавничої справи. Зарубіжні джерела, що використовуються мовою оригіналу (за винятком російських), записують в кінці списку в алфавітному порядку.

Вимоги до оформлення НД

Обсяг НД: від 25 до 40 друкованих сторінок формату А4.

Матеріал НД викладається за допомогою текстового редактора MS Word кеглем розміру 14 п., гарнітурою Times New Roman з міжрядковим інтервалом 1,3. Абзацний відступ 1,5 см.

Поля сторінки: верхнє та нижнє – 2 см, лівє – 3 см, правє – 1 см.

Нумерація сторінок – цифрою у нижньому правому куті.

Оцінювання НД

Вступники подають НД на перевірку та рецензування передбачуваному науковому керівнику до подачі документів для вступу до аспірантури.

Передбачуваний науковий керівник, оцінює НД та подає на неї свій відгук.

Оцінюється НД за чотирибальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Оцінка за НД має бути добре аргументованою.

У разі отримання оцінки «незадовільно» за НД вступник не допускається до участі у конкурсі на вступ до аспірантури ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

З оцінкою, підписом передбачуваного наукового керівника та вступника НД подається до відбіркової комісії аспірантури ХНЕУ ім. С. Кузнеця разом з іншими необхідними документами у формі та у строки, передбачені Правилами прийому до аспірантури та докторантури ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<https://www.hneu.edu.ua/vstup-do-aspirantury/>).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**НАУКОВА ДОПОВІДЬ
(РЕФЕРАТ)**

**подана для участі у конкурсі на вступ до аспірантури
за спеціальністю (освітньо-науковою програмою):**

051 Економіка («Економіка»)

для здобуття ступеня доктора філософії

на тему: «_____»

Виконав вступник:

підпис

Імя, ПРІЗВИЩЕ

Оцінка:

(за 4-бальною шкалою)

«_____» (_____) балів.

цифрою

прописом

Дата:

Науковий керівник:

підпис

Імя, ПРІЗВИЩЕ

Харків, 2022